

tantum eam concessam dignitatem: Occidentalis enim India non ad Oceanum, sed ad mare Indicum specialiter dictum spectat. Vnde Regibus Castella sic curantibus ea est creata dignitas, quando regnum Portugallia minime eorum potestati subiacebat. Scribit autem Barbosa in Catalogo Episcopatum Tit. 1. in fine Archiepiscopum Goanum esse totius India Primatem. Et Beyerlinck ita scribit: In eadem Hispania Valenti-

nus Archiepiscopus Hispaniarum, ut Goanus, Indiarum Patriarcha, gaudet nuncupari. Sic ille. Tam autem est vnum a vero alienum, quam aliud. Dicitur quidem Patriarcha D. P. Ioannes a Riueras; sed quia Antiochenus: vnde forsan erroris occasio. Nec de his plura. Qualis Patriarchalis dignitatis vsus possit conuenienter Indiarum Patriarchae concedi, dictum a nobis Tit. 1. num. 40. & Tit. 2. num. 113. Vtinam vtiliter.

TITVLVS XIV.

DE INDICORVM EPISCOPORVM VICARIIS GENERALIBVS

Dicendum hoc loco de illis quia vnum cum Episcopis Tribunal constituunt: circa quos longissima posset institui tractatio, si ea, quae ad Indicos tantum spectant, non esset instituti nostri lucidare. Per breuia ergo capita, quae ad eorum conscientias pertinent, proponemus; pro quo sit

CAPVT I.

Quales esse Indicorum Episcoporum generales Vicarij debeant.

Litteratos esse debere. Et graue in electione non tantum fore peccatum.

Dico primò. Generales Vicarij debent esse homines litterati. In hoc ergo graue esse peccatum potest, & eorum, qui officium affectant, aut oblatum recipiunt, & pariter eligentium. Quod esse non rarum Indiarum malum pudor est attestari: dum homines merè Grammatici, & neque boni eo in genere, ad curam huiusmodi, omnium post Episcopalem maximam, assumuntur. Et solent Episcopi electionis talis excusationem eam adducere, quòd ipsi circa eorum actiones attentissimi sint futuri, à quibus pariter dirigendi: Qui autem officium affectant, ex eo securas conscientias reputant, quòd litteratorum sint consilio rebus in omnibus imbuendi. Sed nihil horum eos releuat: quia neque Episcopi dum visitant erga Vicariorum actiones aduigilare possunt, neque populi scandalum eà ratione depellitur: & impossibile moraliter est vt in omnibus, si expeditio negotiorum opportuna futura est, ad Episcopum recurratur. Quòd autem per Assesores doctos non fiat satis, ex eo constat, quia ita illi de Assessorum consilio debent sententiam pronuntiare, vt quod indicant intelligant, & non sint emortuæ fistulae aquae aliunde fluentis. Vnde Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 2. sic decernit: Vicarios verò & iudices, ac Visitatores, ex ijs, qui sapientia & moribus praestant, eligant. Sic Concilium. Præterea ostenditur: quia Vicarius ge-

Concilium Limense.

neralis est iudex ordinariam habens potestatem, & iurisdictionem, vt supra diximus cum communi Doctorum sententiâ: pro quâ & complures congerit Barbosa de Potestate Episcopi Allegat. 54. num. 37. & seqq. & in Remissionibus ad Concilium Tridentinum Sessioe 24. Cap. 16. lit. Z. Nec qualicumque iudex, sed amplissimi territorij, & diuersorum valde generum passim occurrentium causarum in materijs spiritualibus, sacris, & momenti maximis. Immo & iudex iudicum, cum ad eum omnis diocesanos gubernatio deuoluatur: ergo debet esse rei iudiciariae, in quâ versatur, peritus. Illatio est euidens, quam & iura humana praescribunt L. penult. de iudicibus, Vbi scribentes videantur, si lubet, P. Azor Parte 2. Lib. 3. Cap. 43. Quaestio 10. P. Bauny Tomo 1. Tract. 9. Quaest. 2. Barbosa supra num. 54. & alij passim. Videtur autem Zerola contrarium sentire in Praxi Episcopali Parte 1. verb. Vicarius, Assert. 21. vbi sic ait: Episcopus potest tenere Vicarium non Doctorem. Ratio est: quia cum ipse Episcopus sit Doctor, vt patet vulgaris iuribus, sufficit quidquid sit Vicarius. Sic ille. Sed certè venit commodè explicandus: sufficere inquam quidquid Vicarius sit, videlicet siue Doctor aut non Doctor, dummodò alijs sufficiens, quia multi sunt Bacchalaui Doctoribus doctiores, aut sine gradu etiam, doctrinâ studio, & experientia non mediocri comparatâ; sicut à Concilio Tridentino dictum de Vicario electo à Capitulo; vel alijs, quantum fieri poterit, idoneus.

Ex ratioe iudicij vtilium argumentum.

Zerola.

2 Dico secundò. Vicarius Episcopi probatis moribus esse debet, & aliter electio facta non sine mortalis culpae reatu constat & eligentis & electi. Id quod in Indijs peculiari ratione verum habet, ob causam sepius inculcatam de probitate Ministrorum, quia de noui Orbis conuersione agitur, & stabilienâ fide, ac moribus Christianis.

Assertio 3. probatis moribus pariter futurum sub mortali peccati reatu.

Christianis. Probant hoc adducti Doctores, & est ornamentum istud cum praecedenti conexum in formulâ, quâ creari Vicarius solet, & ex Iacobo Sbrozio adducitur à Barbosa supra n. 56. in qua sic dicitur: Nos Dei, & Sanctae Sedis Apostolicae gratia Episcopus. N. Salutem in Domino &c. Considerantes igitur probitatem, legalitatem, scientiam, discretionem, & industriam discreti viri. N. iuris viri, iue Doctoris &c. Pertinet etiam ad morum maturitatem competentia ætatis: & debere esse saltem viginti quinque annorum, adducti docent: licet Homobonus de Statibus Cap. 7. vers. Et sic dicat debere esse viginti octo, & in hoc non posse Episcopum dispensare, ex Cardinali, quem citat, non tamen communiter recepto. Et quidem cum ad Episcopatum triginta sufficiant: non est mirum si minus aliquid ad Vicariatum necessarium videatur, cum alias ætas. 25. annorum ad Presbyteratum sufficiat, in quo tantum constat dignitatis residere. Id colligunt ex Cap. In cunctis s. Inferiora, de electione, vbi sic dicitur: Inferiora etiam ministeria vt puta Decanatum, Archidiaconatum, & alia, quae curam animarum habent annexam, nullus omnino suscipiat, sed nec Parochialis Ecclesiae regimen, nisi qui iam 25. annum ætatis suae atigerit. Sic ibi. Cum ergo Vicariatus curam animarum annexam habeat, immò & eorum, qui curam animarum habent, in praedicto Decreto videtur comprehensus: sicut & ad eum spectant quae sequuntur: & scientia, & moribus commendandus existat. Nihilominus quia expressè id non habetur, fundamentum relinquatur ad contrarium asserendum: cum præterea addatur, vt ij, de quibus ibi est sermo, debeant praefixo à Canonibus tempore in Presbyteros ordinari. Quòd tamen de Vicarijs non est ita receptum, & quidem doctorum, & probitatis eximia Praelatorum vsu: vnde & scimus aliquos post Vicariam functionem matrimonijs innodatos. Sed certè hoc ipsum inconueniens in causa esse deberet, vt non nisi Sacris initiati ad officium istud adscirentur. Vnde & refert P. Bauny Quaest. 2. citata s. Tertio debet, declaratum esse in Tolosana Curia Vicarium debere esse Sacerdotem, & ita non toleratum in officio quemdam, qui per abusum à sententia contra se lata ad dictam Curiam appellatur. Neque id mirum, quandoquidem & Breue Clementis octauum extat, quo Vicarij Sacris initiati esse iubentur. Non tamen in Hispania receptum, vt ex alijs testatur Dom. Solorzanus Tomo 2. Lib. 3. Cap. 8. num. 39. Licet ergo contrarium videatur probabile, quod ad ætatem scilicet attinet, & etiam quod ad Sacerdotium; dummodo cetera suffragentur; in facti tamen contingentia poterunt Episcopi grauius peccare huiusmodi electionibus, si attentis circumstantijs dispiciant defectus illos executioni officij posse incommodare.

Formula creationis.

Qua aetate esse debeat.

Cap. In cunctis, de electio. 21.

Ordines sacros an habere debeant.

Assertio 3. ad Indorum curam grauius obligatos.

Rom. 12. v. 11.

sa multâ egent solitudine, quia multi sunt eorum vexatione solliciti, vnde & diabolus occasionem eos perdendi desumit. Parochorum multi erga eorum pigritantur salutem, dum ad sua commoda indefinenter inuigilant: quorum pigritia Vicariorum est solitudine propulsanda. Vnde & feruentes spiritu sint oportet: spiritu inquam, non carne, carnis & sanguinis negotia pertractantes; eos sibi beneuolos cupientes, à quibus impleri promptuaria possunt, & ex hoc in illud eructare, Domino, non mammonæ, & genio seruientes, quæ esse Indiarum critica constellatio solet, dum tot sunt qui sua querunt, non quæ Iesu CHRISTI, pro quo se ipsos impendere, & superimpendere, Apostoli exemplo, debuissent. Et Vicarij in primis, quibus sunt greges isti primarij Pastoribus ab ipso Pastorem Principe pariter & Pastore commissi. Videatur Dom. Reyna post hæc scripta visus Tomo 1. de Perfecto Praelato Lib. 5. Tract. 5. per plura Capita.

CAPVT II.

An Parochi Indiarum possint esse Vicarij generales.

4 Dico primò. Si nulla sit specialis necessitas, sed sola Episcopi in eo deprehendatur affectio, aut aliquis commoditas, non potest Parochus in Indijs esse Vicarius generalis, cum necessitate absentia sua Parochia, etiam illa per Vicarium suppleatur. Probatur ex generali Doctorum consensu circa obligationem residendi, de quo Titulo praeced. num. 20. vbi illam non humani tantum iuris, sed naturalis & diuini esse monstrauimus. Eo autem sic stante in Parochijs, manifestum est abesse non posse, nisi maius Ecclesiae bonum id postulet, vt communiter Doctores affirmant, & habetur expressè in Concilio Tridentino Sessioe 23. Cap. 1. ibi; Euidens Ecclesiae, vel Republicae utilitas. Vbi licet de Episcopis sermo sit: eadem tamen est ratio de Pastoribus alijs, quia Concilium eo loco diuinum præceptum erga omnes agnoscit, ex quo deducit non posse non residere, nisi ex causis ibidem assignatis: quibus occurrentibus ratio naturalis dicitur obligationem talis præcepti cessare. Et in casu nostro id liquet: nam cum residere teneatur Parochus ob bonum Ecclesiae suae, rationabile omnino est, vt Ecclesiae amplioris bonum illi præferendum sit: quod perinde est ac dicere spiritualem multorum salutem paucorum esse saluti præferendam. Atqui in casu proposito non interponitur maius Ecclesiae bonum, vt est compertum, quia nulla est specialis necessitas, & affectio Episcopi circa hoc non est rationi conformis, cuius & aliquis commoditas non potest incommodis maximis ex absentia Parochi præponderare, vt Concilium clamat, & ratio clarissima persuadet. Et ita generaliter non posse Episcopum vti operâ Parochi in quocumque seruitio suae diocesis, nisi pro tempore duorum mensium, quod Concilium ibidem concedit. Parochijs ad non residendum iuxta Congregationis Cardinalium Declarationem, tradit Barbosa circa

Assertio 1. negans, si absentia fuerit.

Sola Ecclesia, ac Republica utilitas. Vbi licet de Episcopis sermo sit: eadem tamen est ratio de Pastoribus alijs, quia Concilium eo loco diuinum præceptum erga omnes agnoscit, ex quo deducit non posse non residere, nisi ex causis ibidem assignatis: quibus occurrentibus ratio naturalis dicitur obligationem talis præcepti cessare.

Capitulum